

Sygn. akt: III C 660/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2019 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w III Wydziale Cywilnym w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Szymon Stępień

Protokolant: sekr.sąd. Adrianna Szczodrowska

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2019 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa Gminy M. S.

przeciwko Ł. W.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt III C 660/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 26 września 2019 roku

wydanego w postępowaniu uproszczonym

Powódka Gmina M. S. zażądała zasądzenia od pozwanego Ł. W. na swoją rzecz kwoty 269,20 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 7 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu.

W uzasadnieniu podała, że pozwany w dniu 4 stycznia 2018r. jechał środkiem komunikacji miejskiej w S. bez ważnego biletu, jak również nie okazał kontrolerowi dokumentu uprawniającego do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego. Wskazała również, że zgodnie z art. 16 oraz art. 34 a ustawy z dnia 15 listopada 1984r. Prawo przewozowe, Uchwały nr XXIII/600/08 Rady Miasta S. z dnia 16 czerwca 2008 r. oraz Uchwały nr VI/78/15 Rady Miasta S. z dnia 24 marca 2015 r. wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 269,20 zł w terminie 14 dni od dnia wystawienia wezwania.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 13 marca 2019r. sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Powyzszemu nakazowi zapłaty pozwany sprzeciwił się, zaskarżając go w całości. W sprzeciwie wniósł o oddalenie powództwa w całości i zażądał zwrotu kosztów sądowych według norm przepisanych. Zaprzeczył, aby w dniu 4 stycznia 2018r. jechał środkiem komunikacji miejskiej w S.. Nadto, zakwestionował wezwanie do zapłaty wystawione przez powódkę podnosząc, iż brak jest na nim jego podpisu, jak również nie można w ocenie pozywanego dokonać weryfikacji osoby, która to wezwanie sporządziła. Wyjaśnił, iż z uwagi na zagubienie przez niego dokumentów, każdy mógł się posłużyć jego danymi osobowymi. Nadto, pozwany zakwestionował dokument w postaci listy nieuregulowanych wezwań z dnia 21 lutego 2019r. Pozwany zakwestionował istnienie, wysokość i wymagalność dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia.

W dalszym toku procesu strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zarząd Dróg i (...) Miejskiego w S. jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego w ramach realizacji zadań własnych Gminy M. S.. Do jego statutowych zadań należą: kontrola biletów oraz pobieranie opłat przewozowych, opłat dodatkowych i opłat manipulacyjnych za jazdę bez ważnego biletu wraz z windykacją i egzekucją tych należności.

Okoliczność bezsporna

Zarząd Dróg i (...) Miejskiego w S., działając w imieniu Gminy M. S. wystawił wezwanie do zapłaty nr (...) za przejazd bez ważnego biletu w dniu 4 stycznia 2018r. w autobusie komunikacji miejskiej linii A na trasie B. Górniczy- W., zgodnie z uchwałą Rady Miasta S. na kwotę 264 zł. W treści wezwania odnotowano, iż pasażer odmówił przyjęcia wezwania. W rubryce zawierającej dane osobowe podróżnego wpisano nr PESEL, datę i miejsca urodzenia oraz imiona rodziców.

Dowód:

- wezwanie k. 15-16, 38,

W piśmie z dnia 5 lutego 2018r. strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 269,20 zł tytułem należności za przejazd linią nr A w dniu 4 stycznia 2018r. bez ważnego biletu.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty k. 39,

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie dowodów z w/w dokumentów przedłożonych przez stronę powodową w toku postępowania.

Zgodnie z art. 774 k.c. przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy. Zatem obowiązkiem przewoźnika jest wykonanie usługi przewozu osób lub rzeczy, zaś ekwiwalentnym obowiązkiem pasażera (w przypadku przewozu osób) jest zapłata wynagrodzenia. Umowę przewozu zawiera się przez samo zajęcie miejsca w środku transportowym – art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe .

W razie skorzystania z usługi przewozu bez uiszczenia opłaty (wynagrodzenia przewoźnika), tj. bez wykupienia biletu, po stwierdzeniu tej okoliczności przez przewoźnika lub osobę przez niego upoważnioną braku odpowiedniego dokumentu przewozu osób bądź ważnego dokumentu uprawniającego do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego, pasażer, który skorzystał z usługi, zobowiązany jest – niezależnie od obowiązku pokrycia należności za przejazd – do uiszczenia opłaty dodatkowej w wysokości 130-krotności opłaty za przejazd. Zgodnie bowiem z Uchwałą NR VII/112/15 Rady Miasta S. z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie sposobu ustalenia w lokalnym transporcie zbiorowym wysokości opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób, za naruszenie przepisów o przewozie rzeczy i zwierząt oraz wysokości opłaty manipulacyjnej, na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. prawo przewozowe (tj. Dz.U. z 2012 r. poz. 1173, poz. 1529, z 2013 r., poz. 1014, z 2014 r. poz. 1051), Rada Miasta ustaliła wysokość opłaty dodatkowej, biorąc pod uwagę cenę najtańszego biletu jednorazowego normalnego stosowaną w lokalnym transporcie zbiorowym organizowanym przez Gminę M. S. – Zarząd Dróg i (...) Miejskiego, w następujący sposób: jako 130-krotność tej ceny – za przejazd bez odpowiedniego dokumentu przewozu. W przypadku przejazdu linią komunikacji miejskiej nr A, cena biletu jednorazowego normalnego w dniu zdarzenia wynosiła 4 zł. Powyższe przepisy mają charakter przepisów prawa miejscowego – tj. przepisów powszechnie obowiązujących na danym obszarze. Zgodnie

bowiem z art. 94 Konstytucji RP organy samorządu terytorialnego oraz terenowe organy administracji rządowej, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów.

Rozstrzygając niniejszą sprawę sąd miał na względzie, iż twierdzenia powódki o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie oraz załączony do pozwu dokumenty – wbrew stanowisku reprezentującego powódkę pełnomocnika – nie stanowiły okoliczności czyniących przedmiotowe powództwo uzasadnione. W niniejszej sprawie dniu 4 stycznia 2018 r. kontroler (...) w S. sporządził wezwanie nr (...), w którym wskazał nr PESEL pozwanego, imiona jego rodziców oraz datę i miejsce urodzenia, jako osoby podróżującej autobusem linii A bez ważnego biletu. Wobec stanowiska pozwanego, kwestią sporną było to, czy osobą odbywającą tego dnia podróż bez ważnego biletu rzeczywiście był pozwany.

Podstawę faktyczną roszczenia powoda stanowiła okoliczność przejazdu przez pozwanego środkami komunikacji miejskiej bez ważnego biletu. Fakt ten stwierdzony został przez powoda w oparciu o przedmiotowe wezwanie do zapłaty jak i listę nieuregulowanych należności z tego tytułu. Zwrócić należy uwagę na to, że zgodnie z treścią art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi wyłącznie dowód na to, że osoba, która dokument taki podpisała, złożyła oświadczenie o stwierdzonej w nim treści. Zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W toku procesu powódka podniosła, że przedstawione przez nią wezwanie do zapłaty stanowi dokument urzędowy, którego moc dowodowa określona została w art. 244 § 1 k.p.c. W ocenie sądu takie stanowisko jest błędne. Zgodnie z przywołanym przepisem dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Zwrócić należy uwagę na to, że art. 244 § 1 k.p.c., ze względu na zdecydowanie wyższy walor dowodowy, nie może podlegać wykładni rozszerzającej. Oczywiście jest, że powódka jest podmiotem władzy publicznej, działającym przez swoje organy, którymi są: prezydent miasta oraz rada miasta. Zgodnie z treścią art. 5 § 1 pkt 3 k.p.a. przez organ administracji publicznej rozumie się ministrów, centralne organy administracji rządowej, wojewodów, działające w ich lub we własnym imieniu inne terenowe organy administracji rządowej (zespolonej i niezespolej), organy jednostek samorządu terytorialnego oraz organy i inne podmioty powołane z mocy prawa lub na podstawie porozumień do rozstrzygania spraw w drodze decyzji administracyjnych lub milcząco. Z żadnego dowodu nie wynikało, by sporządzający wezwanie do zapłaty wchodził w skład któregokolwiek z podmiotów opisanych w art. 5 § 1 pkt 3 k.p.c., względnie dysponował odpowiednim umocowaniem do działania w ich imieniu. W toku procesu powódka powołała się także na inną definicję dokumentu urzędowego, zawartą w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. z 2019 roku, poz. 1429), zgodnie z którym dokumentem urzędowym w rozumieniu ustawy jest treść oświadczenia woli lub wiedzy, utrwalona i podpisana w dowolnej formie przez funkcjonariusza publicznego w rozumieniu przepisów Kodeksu karnego, w ramach jego kompetencji, skierowana do innego podmiotu lub złożona do akt sprawy. Zwrócić jednak należy uwagę na rozbieżność między tym uregulowaniem, które zresztą nie odnosi się do sporządzania dokumentów urzędowych, a jedynie dostępu do m.in. takich dokumentów i służy zachowania jawności o sprawach publicznych. Ponadto brak możliwości zastosowania tego uregulowania wynika również z rozbieżności w zakresie obu tych regulacji, m.in. w zakresie formy.

Niezależnie od tego zwrócić należy uwagę na to, że w zakresie działania gminy znajdują się zarówno czynności w sferze publicznych funkcji oraz pozostałe czynności. Co więcej art. 244 § 1 k.p.c. odnosi się do funkcji władczych organów władzy publicznej (por. Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz pod red. prof. dr hab. Elwiry Marszałkowskiej-Krześ). Do takich nie należy wykonywani umowy przewozu. W tym zakresie należy zauważyć, że zgodnie z treścią art. 4 ust. 1) lit. a) ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz.U. z 2019 roku, poz. 369) przedsiębiorcą jest m.in. osoba prawna organizująca lub świadcząca usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 roku - Prawo przedsiębiorców, w tym w zakresie lokalnego transportu zbiorowego. Z powyższego wynika, że gmina, będąca osobą prawną, której zadaniem jest m.in. organizacja lub świadczenie usług o charakterze użyteczności publicznej, w postaci np. lokalnego transportu zbiorowego, jest przedsiębiorcą, a nie podmiotem o funkcji urzędowej.

Jak wskazano wyżej, dokument urzędowy, o którym mowa w art. 244 § 1 k.p.c. winien zostać sporządzony w przepisanej formie. Odnosząc się ponownie do regulującego czynności w postępowaniu administracyjnym Kodeksu postępowania administracyjnego, dokument urzędowy może zostać wydany w formie decyzji lub postanowienia, względnie przemilczenia. Żaden akt prawa powszechnie obowiązującego nie reguluje zaś odrębnie formy wezwań do zapłaty w sprawach związanych z wykonywaniem spraw związanych z lokalnym transportem zbiorowym.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, wezwania do zapłaty nie stanowiły w niniejszej sprawie dokumentu urzędowego, któremu można nadać moc dowodową określoną w art. 244 § 1 k.p.c., a zatem ich moc dowodowa ograniczała się wyłącznie do stwierdzenia, że osoby które je podpisały, złożyły oświadczenia o wskazanej w nich treści, bez domniemania ich prawdziwości.

Strona powodowa nie przedstawiła natomiast żadnego innego dowodu wskazującego na zawarcie między stronami umowy przejazdu oraz przejazdu pozwanego bez ważnego biletu. W takim stanie rzeczy powództwo podlegało oddaleniu, o czym orzeczono jak w sentencji wyroku.